

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes óvra 10 frt — kr.
Félóra 5 „ 50 „
Negyedóra 2 „ 50 „
Egy óra 1 „ 50 „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többszöri hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön bejelölésért 30 kr.

Idegen zászló debreczeni középületen.

— Közjogi sérelem. —

Debreczen, jan. 11.

Debreczent idáig „kálvinista Róma“-nak nevezték részint azért, mert polgárai nagyon kis töredék kivételével Kálvin által módosított értelem-den követték a keresztény hitet; részint és collegiumáért, mely évszázadokon keresztül a magyar tudományosságnak a szentírás szerint megisztitott válásnak áldást árasztó és forrása volt; főleg azonban azért, mert ennek a városnak fő jellegét a puritan kálvinista egyszerűség és a tantoríthatatlan hűség adta meg, melylyel nehéz idők vi szontagsagai közepette is önmagához következetesen a tiszta magyar hazaszeretetnek a „magyar vallás“-nak nevezett kálvinizmusnak rendíthetetlen védbástyája maradt.

Tréfás elnevezés egy kicsit, de még is jól esett a debreczenieknek, hogy hatalmas városukat országszerte „Kálvinista Róma“ névvel illették.

Ez az elnevezés egy idő óta kezd tárgyalanná valni; a „kálvinista Róma“ név jelzője értelemzavaró szükségtelesség; mert ha egy idegen, például talián vetődne Debreczenbe valamelyik ünnepnapon és megsejlelné a róm. kath. templom rögtönzött dekorációját: kegyetlen zavarba jönne és méltán töprengne a föött, vajjon csakugyan a „kálvinista Róma“-nak nevezett De-

reczenben van-e, vagy a páparól nevezetes örök városban, az igazi Róma-ban?

Habozása azonban nem tartana sokáig, mert arra a meggyőződésre jutna, hogy mégsem lehet az igazi Róma-ban, mert ott nem történne meg a politikai hatalom, hogy valamely római középületen a letűnt pápai birodalom egykoris zineit viselő zászló lengedezzen.

Ilyen csodabogar csak Debreczenben teremhet meg, csak itt, a türelmességnek, a nemtörődömségnek ebben az ősi fészkeben lenetséges az, hogy a város egyik ódon középületén, a római katolikus templom a pápai birodalom egykori jelvénye, impozáns méretű sarga-fehér lobogója ugyanolyan arboctot és megbecsülést követeljen magának, mint a magyar állam nemzeti jelvénye, a három színű zászló.

Távol áll tőlünk a felekezeti elfogultságnak még csak az árnyéka is; legmélyebb tiszteletben tartjuk mindenki vallásos meggyőződését; sőt hazafiság kérdésének tekintjük a különböző vallásfelekezetek közti jó békesség fenntartását. Nevezetesebb alkalmakkor a legszivesebben szoktunk résztvenni összes egyházi ünnepeiken.

Ilyen nevezetesebb alkalmakkor lepett meg a róm. kath. templom lépcsőzetén terpeszkedő két koloszális árboct,

az egyikken lengedező óriási magyar nemzeti, a másikon lobogó ugyanolyan nagyságu római pápai színű zászlójával.

Eleinte csak nagyobb ünnepeken volt látható a pápai zászló, most azonban a dekorációk tarkaságainak szaporodásáva már közönséges vasárnapokon is ott lobog a templomon s például tegnap, június 10-én egész nap ott lengte hatalmas szárnyait a letűnt pápai birodalom egykori souverainitásának jelvénye: az arany-özüst, illetve sarga-fehér zászló, ez által is figyelmeztetve a hívőket, hogy ma vajyon az a nevezetes magyar népdalainkban is megörökített Szentháromság-vasárnap.

Miképen ékesítették föl bizonyos alkalmakkor a róm. kath. templom? ebbe bele avatkozni jogtalan és illetlen tolokodás volna; ez a kath. eklézsia magán dolga. De hogy egy magyarországi pláne debreczeni köz épületre idegen hatalom, avagy legalább is nagyhatalmasságra kapaszkodó egyházi fejedelem jelvénye tüzessék ki a külső megjelenésében annak egyenlő tisztelet adásék a magyar állam nemzeti jelvényével? — ehhez igenis van hozzászólásunk, ezt nem tűrhetjük, mert ez közjogi sérelem.

A pápa világi uralmának saját népe vetett véget az 1870. okt. 2-án megtartott általános népszavazással s Róma egyesült az olasz királysággal.

A ki a népfelség e törvényes formában manifestált megnyilatkozását nem tiszteli, el nem ismeri: összeütközésbe

Petőfi Debreczenben.*)

A Debreczen-tarcsája.

Irta: **Dr. Kőrösi Kálmán.**

Márczius 15-ének történelmi jelentőségét s ebben Petőfi részvétét így festi Jokai: »Ettől a naptól számítja a magyar nép újaszülését: ezen a napon bujtak le a bilicsek a jobbágyok kezéről: ezen a napon lett szabaddá a föld és a szellem. S soha többé rabigába nem lehetett szokat verni. Ezt a napot »Szent Petőfi napjának« nevezze Magyarország; mert ezt a napot ő állítá meg az égen, igazabban mint valaha Jozsue.«

Ki ne tudná, mi történt e napon? Nem is mondom én el, hanem ha még is azt akarjuk, hogy e nagy nap emléke most végig vonuljon lelkeinkent képzeljünk magunkoak, idézzük szemeink elé azt a szobrot, melyet az utókor kegyelele arra a helyre állított, a hol a költő mit sem sejtve még jóvendőbeli nagyságáról, gondtalanul játszta egykor gyermek-játékait, a szobrot melynek masa városunk büszkesége a szobrot, mely a költőt abban a történelmi pillanatban tünteti fel, amint »talpra«

* Mutatvány a »Petőfi dalkör« zászló avatási ünnep alkalmából kiadott emlékfüzetből, melyet legmelegebben ajánlunk olvasóink figyelmébe. Ára 1 kor.

szólítja nemzetet s jobbát egnek emelve mondja imádozt nepe előtt a szent eskü szót:

A magyarok Istenére esküszünk
Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk —

varázsolja lélek képzetünk e szobrot s és a szobor egy pillanat alatt elmondja nekünk, hogy mit eitt Petőfi Marc. 15-én.

Ettől a naptól balványozta Petőfit az egész nemzet.

Ah, de míg nemzete osztatlanu szeretett költője lett mennyit kellett szenvedni! Ifjusága legszebb éveit, amiket más az élet gondjait nem ismerve tölt el ő atszenvetde. — Mindenkítől félreértve, rossz akarat által üldözötve, nyomor és betegség által kinezva, apai átok sötét fellegétől kíserve bujdosta be a haza földjét.

Bujdosott és — dalolt. »Költeményei mezei virágok, utszélen termettek, könyvek harmatjában lekesedes meleg sugarában fejlettak ki szirmaik« — mondja egyik életirója. Ez a csodás ember a költő lelkében élő sejtellemmel tudta, hogy reá akkor nagy hivatás vár, »Mikor még nyomva sem láttam nevemet, — mondta ő maga — csak magamnak firkáltam, már akkor világos sejtéseim voltak arról, mi velem egykor történni fog s meg is történt.«

Szenvedett — de aztán boldog is volt. Az életek, az örömekek és a buak oly teljességet élvezte, mint tan renki más.

Le kell róla mondanom, hogy e hánytvetet, változatos életnek csak nevezetesebb mozzanatait is felsoroljam. Hanem ugy gondoltam, ünnepelő közönség, legmáltóbban áldozunk mi az ő emlékének, ha él-tének azokat az eseményeket idézzük fel lelkünkben, a melyek városunkat fűzik nagy nevéhez. Itte város falai között volt ő a legboldogabb s a legboldogtalanabb. S a mi e két szélsőség közzé esik, az örömekek és minden szenvedések minden változatai, egyénisége és költészetének minden tulajdonait visszatükrözik életének Debreczenhez fűződő eseményei.

Petőfi többször megfordult s két ízben hosszab időt is töltött Debreczenben. Legelőször 1842-ben jart itt. Akkor még pápai diák volt s barátjával, a festő Orlayval, kinek szüleinél Mező-Berényben töltötte a szünidő egy részét, gyalog jött Mező-Berényből Debreczenbe. Megakarták látni ezt az eredeti magyar várost s elakartak zarándokolni a legkitünőbb magyar népies költő síremlékéhez. — Sokáig némán állott a két jó barát a vaspiramis felett, mely Csokonai pora felett emelkedik.

Talán itt, — e sír felett ra-

jön a velünk nemzetközi szövetséges viszonyban álló olasz királyság alkotmányával. Sajat személyére nézve megkapja a római pápa mindazt a tiszteletet, a mely őt, mint a hatalmas r. kath. egyház fejét megilleti; világi uralmának, államfői souverainitásának azonban vége s így az egykori egyházi birodalom jelvényének, az arany-ezüst zászlónak használata semmi értelemmel és jogosultsággal nem bír, még ha az arany-ezüst szint a „sic transit gloria mundi“ elvénel fogya egyszerű sárga fehérre redukáljuk is.

De még ha teljes egészében fennállana is a római pápa világi uralma s államfői souverainitása, akkor sem volna joga ult eljárás az ő jelvényét egyrangba helyezni az állam jelvényével a mi hazánkban, hol a leikiékben is csak korlátolt hatásköre van a pápának az apostoli magyar király tetszvény-jogánál fogva.

Sehol a világon nem jut eszébe serkinek a letűnt pápai birodalom jelvényével ekép tüntetni, csak épen minteket debreczenieket ér e tekintetben a sors különös kegye.

Mert hogy ennek a zászlónak kitűzése épen Debreczenben tüntetés, az kétségtelen. Sokkal nagyobb tisztelettel és elismeréssel viseltetünk W olafk a püspök ur kitűnő műveltsége iránt, sem hogy feltételezhetnénk felőle, hogy csak tulbuzgóságból s meggondolatlanságból, a nélkül tüzette volna ki e lobogót, hogy annak jelentőségével tisztában lett volna.

Annak az ultramontán irányzatnak egyik jelensége ez, mely utóbbi időben oly veszedelmes mértékben felütötte a fejet s mely hazánkban az egyházpo-

litikai harcba bele vonta a római pápát is, ki megáldotta az aranygyapjas „néppárti“ vezér sötét apostolkodását; s amely irányzat a minden áron való terjeszkedéssel s erőszakoskodással üszköt dob a tarsadalomba s lángra akarja lobbantani a felekezetek harcát. A pápai lobogónak Magyarországon való használata jogtalan, mert hazánkban az 1848. évi XXI. tcz. értelmében csakis a magyar nemzeti színű zászló és állami czimer van megengedve s az sem minden alkalommal, vagy kell, vagy se, hanem csakis nemzeti ünnepek alkalmával. Szóval, mikor értelmé van. Csakis a társországok használhatják ezenkívül saját színeiket is. Ebben a törvényben implicite benne foglaltatik, a mit a magyar hazaszeretet es józan ész egyaránt dikál, hogy semmiféle idegen hatalom jelvénye magyar középületre ki nem tűzhető. Ha királyunk másik birodalmának színeit se tűrjük, sőt miniszteri rendelettel tiltva is van a fekete-sárga zászló polgari használata: mennyivel sérelmesebb a letűnt pápai birodalom egykori jelvényének használata s annak a magyar nemzeti zászlóval egyforma megtisztelése.

Ha ez hazánkban lábra kapna: a legkellemetlenebb bonyodalmat idézhetné elő a velünk szövetséges viszonyban álló olasz királysággal, mert a pápai souverainitás jelvényének figyeltatása határozott tüntetés első sorban Oaszország és Róma törvényes államfője ellen.

Minden körülmények között azonban határozottan közjogi sérelem a magyar nemzeti jelvények irányában; s hivatali mulasztás a magyar kormány debreczeni képviselője, a főispán részéről, hogy e törvénytelen zászló használatától a helybeli r. kath. templom fel-

ügyelőségét el nem tiltja s a jogtalan zászló használatáról intézkedő kihágási büntető törvény 39 §-nak érvényt szerezni nem igyekszik.

Nemcsak Debreczen város közönségének kétségtelen jó hazafisága s reputációja szempontjából tartjuk ezt szükségesnek, de a közrend érdekében is; mert ki áll arról jót, hogy a nálunk egyáltalában nem védett s el nem ismert pápai zászlót a közvélemény esetleges felháborodása izekre tépi? mivelhogy az Debreczenben sem jogosultsággal, sem értelemmel nem bír; nem a nemzeti zászlóval egy tekintet alá eső jelvény, hanem értéke vesztett üres czifraság.

B. J.

Országgyűlés Ausztriában.

Oda által Ausztriában
Német és cseh honfiak:
Mondhatom, hogy czifra egy kis
Országgyűlést tartanak.

Nyakleves meg ökölcsepás
A szónoki lendület;
Be-bezuznak egy-egy orrot,
Le-le tépnek egy fület.

Megrángatják a kegyelmes
Miniszteri üstököt,
Kopasz fején tintatartó
Koppantja az elnököt.

Zeneszóval foly a gyűlés,
S nem ér véget egy hamar,
Dobol, sípol és padot ver
Kaizl, Herold, Lang meg Kramar.

Mint a megvadult kucséber,
Ordít, zuz, ront Dolezsál,

gadta meg Petőfit az ihlet, hogy a költészetnek azon az utján haladjon, amelyre előtte csakis Csokonai lépett: a népies költészet útján, hogy ő neki annak a költőnek az irányát kell folytatni, aki már évtizedekkel azelőtt így tudott a nép nyelvenékelni:

Száz rózsát hinték lovára
Száz anyyi csókot magára...

Meglehet, hogy így volt ez, mert a legelső magyar népdal — mely egy zersmind egyik legszebb terméke Petőfi lantjának, — azon a napon lobogott kilelkéből, amelyen Csokonai sírját meglátogatta.

Petőfi ugyanis — Orlyától elválva — fogta vándorbotját s végig gyalogolta a nagy hortobagyi pusztát.

Forrón süttöt le a nap a széles homok-ságra, de csak haladt odabb-odabb. Éj, — hűvös éj volt, mikor a csárdához érkezett.

Benyt az ajtón. A csárdásné kérde: »Ki jár itt ily későn?« »Utas ember vagyok, éjjeli szállást kérek« felel a vándor. — Beljebb kerül. A szép csárdásné, bort kenyeret tesz az asztalra. Maga is ott marad az ifju mellett, a ki beszéli utazását, elményeit. Árva szívének végtelenül jól csik a szép asszony részvéte. De tetszik a fiu is a csinos fehérszépnek, kinek égő szemeiből forró szenvedély beszél.

Ekkorszállott el Petőfi lantjáról az első magyar nótá, átszállott a nagy Hortobágyon és azóta is száll a król-ajkra szivról-szivre:

»Hortobágyi koresmárosné angyalom
Tegen ide egy üve bort hadd iszom.
Debreczentől nagy Hortobágy messze van
Debreczentől Hortobágyig szomjaztam.«

»Szilaj nótát fütörésznek a szelek
Lelkem, testem majd megveszi a hideg
Tekintsem rám koresmáros: violam
Fölmelegszem kök-nyszeme sugarán.«

A költő csak másnap indult vándorutjára, mely anyyi szenvedés és csalódás után az 1844-ik év telén újra Debreczebe hozta, hogy itt szenvedése, csalódása nagyobb legyen annál, a mit eddig atnie kellett.

Színesznek jött ide. — Petőfi — bár nagy ivatottságot érzett magában a színeszetre — nem volt jó színesz. Koztudomású dolog, — hogy a közönség is ridegen fogadta fellépését. E miatt meghasonlott az igazgatóval s elvált a tarsulattól. Egy darabig az Ermelleken — egy vándor színesztársaságnál színeszkedett, majd lerongyolva s gyötörtől kinezva vissza vándorogott Debreczenbe. Itt legalább volt egy barátja: Pákh Albert, a későbbi neves író, a ki akkor városunkban nevelősködött.

Egy este, a mint haza ment Pákh, az ajtaja előtti lépcsőn talált egy ijeszto halványoságu, lerongyoltot fiatal embert. Pákh oda hajolt az ájult jövevényhez: Petőfi volt. Bevitte szobájába, ágyat vetett neki. Mikor a nagy beteg eszmeleire tért, elbeszélte barátjának az elválásuk óta történeteket: »Mikor Székelyhidról eljöttem, valahol összerogytam s ott feküdtem betegen. Hogy egy pár garashoz jussek, ruhámat elcseréltem ezért a rongyért, azután teljes erőfeszítéssel idáig vándorogtam. Hozzad jöttem pajtas — susogta aig hallható hangon — hogy ha meghalok, legyen valaki, a ki eltemtessen.«

Nem halt meg. A halál fekete arnya körüllebegte ugyan agyát, de acélkeménységű természete legyőzte a lazat. — Hatalmas gondolatok cikáztak agyában s a miket a beteg deliriumában beszélt, azok egy költői lélek kifakadásai voltak.

Petőfi lassankint fellábadt s nem akárt terhere lenni barátjának.

Fogasné asszonytól, a debreczeni színház jegyszédőjénél huzta meg magát, ki anyagilag ápolta, gondozta. A jó asszony pártul fogta az istentől embertől elbagyott nyomorultat.

Egészen a város végén állott Fogasné asszony egy kis vityillóia, ott huzta meg magát Petőfi. Ma mar róla nevezik el azt a teret, melyre kis szobácskájának ablaka nyíllott, a honnan végig nézte azt a borzasztó telet. — Ma már a városban fekszik a ház, akkor még a városon kívül állott s ablakából az akasztófara nyíllott a kilátás.

Petőfi nagyon szerencsétlen volt ekkor. A tanuló, a kaonai, a színeszi pályán csatlódott mar. Költői egyénisége sem volt még kialakulva, dalait ugyan énekeltek az országban, de költői birneve kialakulását költeményei első gyűjteményének kiadásától várta s hogy ezt a cseljat elérhesse, atól még tavol állott. Sem a múlt sem a jövő nem nyujthatott vigaszt lelkének. S ehhez járult a rettenetes jelen: az éhség, a nyomor, a betegség! Talán ekkor volt a legboldogtalnabb!

A sötét képek azok — mondja egyik életrajz írója — melyek a lángész tiszta látását megtörik s legragyogobb alkotása összekuszálják és legbűszkébb almaid szerteszagatják: Petőfi sohasem érezhette meg úgy, mint akkor a lángész vértanui gyötrelmeit.

Elnök urnak bátorsága,
Nem tom hova, de le száll.

Tombol, őrvöng a tisztelt ház,
Mint a dühödt, bösz bika;
Ez aztán az obstrukció
Ez a szép cseh-muzsika.

Reggel kezdték s a gyűlésnek
Addig vége nem szakadt,
Mig mind össze nem rombolták
A székeket, padokat.

Éjfél után jött a parancs:
„Kedves doktor Körberem,
A további tanácskozást
Beszűntetni rendelem.“

B. J.

Debreczen, június 11.

Veszekednek a mamelukok. A szabad-
elvű pártkörben erősen összekülönböztek a
vegyes elemek. Széll Kálmán híveinek régóta
meggyűlt a bajok a Bánffy huszárokkal;
tudvalevőleg Bánffy volt miniszterelnök fel-
tettlen hívei által a pártkörben, az általa ki-
adott „Szabad Szó“ utján pedig a sajtóban
igen sok borsot tör a mosáni miniszterelnök
orra alá s ennek ugyancsak éreznie kell, hogy
a hatalom tetőpontján állani nem olyan idy-
likus helyzet, mint a hogy ő azt hosszas
mameluki pályafutásán keresztül képzelte s
a mameluk tabor magatartása sem olyan
örökké, mint a vaj, a melyt csak rá kell
kenni a kenverre. Ezt a vaját most nagyon
megposhasztotta a partkörbe erősen megfű-
ledt nyári levegő. Legújabbán Tisza Kálmán
is Bánffy ellen fordult s ennek az Urszin-
vátozásoknak megnyilatkozásául tekinthetjük
Tisza egyik szócsovének: a „Nagyvárad“ cz.
kormányparti új-ágnak szombati sugalmazott
vezércikkét, melyben többek közt a követel-
éseket mondja:

„Bánffy hat valóságos katolikus rém-
uralomtól retteg? Szent-Bertalan éjti Ma-
gyarországon? Mekkora különbség van a

Tisza Kálmán higgadsága és a Bánffy De-
zsó izgatása közt. Mert a mit Bánffy vég-
hez visz, az már határozott izgatás. Az
őreg Tiszának van annyi politikai belátása,
mint Bánffy Dezsónek s ő mégse festette
falra az ördögöt. — Mi azt hisszük, Bánffy
csak azért látja veszélyben a hazát, mert
nem ő ül a kormányon. Ha ismét ő kerülne
a hatalomra, mindjárt nem volna semmi
veszedelem. De az ország nagy közvéle-
nye bizony nem igen ahítja vissza őt; ha-
nem szabadabban lélezkik abban a tisztább
atmoszférában, a mit Széll Kálmán a köz-
életbe behozott. Lám: Tisza Kálmán és
hívei határozottan és kifejezetten Széll Kál-
mánnal csatlakoztak. — Már pedig ha a
szabadelvűség veszedelembe volna, Tisza
és hívei egy perczig sem maradnának a
reakció táborában. Tessék elhinni, Széll
Kálmánnak és Tisza Kálmánnak is van egy
kis közük a szabadelvűséghez: az nem
egyedül Bánffy monopóliuma. Ellenben a
választási erőszakoskodás, a partkassza, az
igazán az ő monopóliuma volt.

Valóban jól esik nekünk, függetlenségi-
nek azt a dulakodást szemlélni, a minék a
volt, jelen és jövő mameluk vivék egymás
ellen annyira neki gyürköztek. Csak hadd ver-
jék egymást a földhöz s hadd lassá és halja
az ország közvéleménye. micsoda keserű igaz-
ságokat lobbantanak egymás szemére azok,
kiknek hatalma ugyanegy forrásból keletke-
zett, t. i. a kétes eredetű helyekről
megtömött partkasszából.

Hazafiás nyilatkozatok. Sajátságos
az, hogy valahányszor egy egy előkelőbb ro-
mán ferfit a közügyek terén szereplésre
van hivatva, érzelmei felől megkérdezzük,
mindig a legjobb hazafiások mutatkoznak.
Mi aztán elhisszük, sőt örülünk neki, sőt ter-
jeztjük a hazafiás nyilatkozatokat, hogy min-
denki örüljön neki. Mikor aztán a románság
részéről arculcsapást, legszentebb érzelmeink-
nek sarral bemocskolását, jogos büszke-
ségünknek, nemzeti önértékünknek megsértését ta-
pasztaljuk, akkor csuszakodunk, hangosan
követeljük az elégtel adást és mert nincs,
aki elégtelt vegyen, elmegyünk mi privat
emberek a „hazaarulókhöz“, megkérdezzük,
hogy hat valóban ellenségünk-e ők nekünk,

valóban sérteni akartak-e, mire megint ka-
punk mentegetődző sőt hazfiás nyilatkozato-
kat és mi feledve a tényt, örülünk a szónak
és terjesztjük azokat, hogy masok is örülje-
nek rajta. Most Nagyváradra Mangra Vazult
választották meg püspöki helynöknek. Ezt a Ma-
ngra Vazult aradi tanárság idejében megvadol-
tak, hazafiánsággal vadoltak, a közvélemény
fel volt zudulva ellene, most megválasztották
egy szép, diszes állásra, a nagyváradi gör-
keleti egyház püspöki helynökségére. A várad
hirlapírók tüstént főkerezték. Megkérdezték
tőle, hogy valóban ellensége-e a magyar ál-
lameszmének? Bizony, naiv kérdés. Mit fe-
lelhetett volna mást a helynök ur annál, amit
tényleg felelt. Nem vagyok ellensége, sőt jó
magyar hazafi vagyok, czélom lesz a társa-
dalomban, iskolában ápolni a hazafiás szelle-
met, keresem a békés érintkezési pontokat
magyarok és románok között s czélom e pon-
tokhoz vezetői azokat, kik vezetésre bi-
zattak. Nagyon helyén való beszéd ez, csak
aztán uty legyen, a mint megmondattok. A
nagyváradi g. keletiek iskolájában kitiltták
parszor a magyar szót, mikor a gazdát ke-
resték ez intézkedésnek, minden illetékes fak-
tor a hazafiág leplebe burkolódzott, vajjon
megtörténik-e a jövőben is ez a nyelv kitalítás
és ha megtörténik, akad-e ez ocsmány dolog-
nak igazi gazdája!?

A Hortobágy ünnepe.

— Kiküldött tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 11.

A debreczeni gazdasági egyesület tegnapi
tartotta meg a programjába felvett evenként
tartani szokott lódíjazást, urikocsi és csikós-
versenyt.

Hetekkel ezelőtt közbeszéd tárgya volt
már a tegnapi hortobágyi nap, elannyira, hogy
senki sem lepődött meg, midőn a sik pusztán
szettekinve ezer meg ezer embert látott hul-
lámzani a versenyterén, a kocsi és laczi-
konyhák körül.

Rendes évi találkozó napja lódíjazás a
Debreczen állattenyésztő gazdáinak, kik szor-

Más ember összerokadt volna a nélkül-
lözések, a sors ily megpróbáltatásai alatt. —
Petőfi ben mindez csak növelte lelki erjét.
Tanult, új költeményeket írt, a régiakat tisz-
táztatta. S nem hiába mondják, hogy leg-
nagyobb humorista a sors, szegény Petőfinak
a fűtetlen kemenczén kellett írnia verset. —
Hogy mily nyomorban élt, azt a legolcso-
bb fajta fako papiros is mutatja, melyre a zsi-
basztó híd gőz pipájával melegített reszkető
ujjaival költeményeit írta.

Mikor bevegezte költeményei tisztázását
többé semmi sem lett volna képes Debreczenben
tartani. Mennie kelle t.

Egy napon heves léptekkel állított be
Pákhhoz.

— Bizol-e bennem? kérdi az ajtóban
álva?

— Bizom — válaszolá Pákh.

— De abban bizol-e, hogy abban, amit
most mondok, nem kételkedel?

Pákh fogadta, hogy fe tetlenül bizik.

— No akkor fojód e kalapodat es jer.

Hová, miért, arról egy szót sem szólt,
csak vezette Pákhót a hosszú város utcákon
végig keresztül-kasul addig a házauskáig, ahol
Fogasné asszony lakott. Ott leültette a ke-
menzre padkájára, kezébe adta a tollat s ezt
diktálta:

En Pákh Albert kötelezem magam, hogy
azon esetben, ha Petőfi Sandor 150 váltó
forintnyi adósságát Fogasné asszonynak 45
nap alatt meg nem fizetné, a kitett összeg
erejéig kezességet válllok s helyette az ösz-
szeget kifizetem.

Pákh minden ellenkezés nélkül aláírta a
nevet. Fogasné asszony pedig nagy vigyázattal
szőzajtotta a drága okmányt s a ládája
lőkjába zárta.

Pákh a jóállással bebizonyította, hogy
mily kerületlenül bizik barátjában. De azért
mégis megkérdezte Petőfit: Hat aztán akkora
summát honnan teremtesz te elő akkora idő
alatt?

— Verseimből, — monda egy iratesomóra
márvata büszke öntudajta.

— S ha — tette hozzá — térdem csuszva
kellene is hazról hazra járnom, hogy ezt az
összeget összekolduljam, legy biztosítva, hogy
azt a pénzt a mondott időre megis bekül-
denem.

A Debreczeában átél: nehéz i őket egy
kedves epizód zárta be. Petőfi a kollegiumba
ment, hogy elbacsuzzon diák barátjaitól.

A diákság pedig, amint észrevette, körül-
állta az ifju költőt s egyik legújabb dalának
eléneklesével vett bucsút tője.

Petőfit ez az egyszerű kiüntetés mélyen
meghatotta s talán ez által heltett hangulat
rezgett lelkében akkor is, a mikor később azt
írta hogy:

„Hej Debreczen
Ha rád emlékezem!
Sokat szenvedtem én te benned
És mind a mellett
Oly jól esik nekem
Ha rád emlékezem.“

Az érzelmeknek ama mély forrásait, a
melyekből az igazi költészet buzog fel, a mély
fájdalom nyitja meg. Petőfinak Debreczenben
átélt szenvedései is a legszebb költeményeinek
megteremtői lettek.

A népdalok gyöngyei: «A virágnak meg-
tiltani nem lehet.» «Sikos a hó, szalad a
szán»... itt termettek s abból a v a r o s-
v e g i k i s k u n y h ó b ó l s z á l l o t t
k i a h a z a f i u i é r z é s n e k m i n d-

ő r ö k r e l e g s z e b b d a l a : a
«H o n f i d a l : T i e d v a g y o k,
T i e d h a z á m . . .

Az életről való lemondás itt szóla meg
oly meghatóan a költő lantján:

„Boldogtalan voltam
Teljes életemben,
Csak az vigasztalt, hogy
Még nem érdemeitem.

Boldogtalan leszek
Koporsóm zártáig,
Csak az vigasztal, hogy
Nem messze odáig.

Hiába biztattok,
Hiába beszéltek,
Tudom azt az egyet,
Hogy nem soká élek.“

A váradi-utcai temető felé a költő ab-
laka előtt haladtak el a temetési menetek.
Mikor utam a kis házikó előtt visz el, min-
dig mély megindultság vesz rajtam erőt s mintha
magam előtt látnám a költőt, a mint betegem,
nyomorogva kinéz az ablakon s a halottas
ének hangjai szíveből kifakaszják a dalt.

„Temetésre sőt az ének.
Temetőbe kit kísérnek,
Akárki már nem földi rab.
Nálam százsorta boldogabb.

Itt viszik az ablak alatt,
Be sok ember sirva fakadt,
Mért nem visznek engemet ki,
Legalább nem sirna senki.“

Vége köv.

gos figyelemmel kísérik a hortobágyi ünnep minden aktusát.

A gazdasági egyesület akciója következtében azonban nem csak a gazda, hanem az előkelő közönség is szívesen keresi fel e napokon a Hortobágyot, mert tudja, hogy a sok érdekes látvány mellett kedélyes mulatságban is esz része.

Dicséret illeti V á c z y Jánost a gazdasági egyesület elnökét, és R á c z Lajost az egyesület titkárát. Míg az előbbek a jurikben dolgoztak fáradoztak, addig Rác Lajos nagy körültekintéssel, figyelemmel rendezte az ünnep egyes mozzanatait, kinyervén ezzel a közönség legmelegebb elismerését.

A gazdasági egyesület meg lehet elégedve a tegnapi nap eredményével. Szép és tanulságos volt az minden tekintetben, úgy hogy a messzevidékről idesereglett gazdák egész lelkesedéssel beszéltek annak minden pontjáról.

Kiküldött tudósítónk a tegnapi napról különben a következőkben számol be:

A hortobágyi különvonat.

Tegnap reggel nyolcz órakor nagy sürgős-forgás volt az a tamvasutak ideiglenes állomásánál. Magánfogatok, bérkocsik, a helyi vasut kocsija, egymásután szállították a Hortobágyra készülöket. Közéletünk ismertebb alakjai közül ott voltak utra készen gróf Dégenfeld József főispán, Komlóssy Arthur polgármester helyettes, Rásó Gyula alispán, Roncsik Lajos tanácsnok, Perczel tábornok, Bodnár és báró Lehonardi ezredesek. Strada százados, Perczel Denes százados, stb. stb. A vidékről, Papp Sandor karczagi közjegyző, Nagy Marton nagyszabontai főszolgabíró, a hevesmegyei gazdasági egyesület 22 tagja, Karczgróf, Kisujszállásról, N. Kun-Madarasról és a Hajduvárosokból számosan.

Fél tíz lehetett már mikor a különvonat kiért a Hortobágyra. A vasuti állomástól gyalog, kocsin, egyenesen a vasúrtérre tartott a közönség, a hol már a lódíjazást a juri befejezte.

A juri tagjai voltak Király Gyula elnöklete alatt, Perczel százados, Muharossy állatorvos, Fried Emil, ifj. Kertész János, Öri Mihály, Jablonczay Kálmán, Kertész László, Szentessi János.

A juri ítéletét Király Gyula elnök olvasta fel, a díjakat pedig Dégenfeld József osztotta ki.

Egymásután vezették el a szebbnél-szebb állatokat mindenik nyakat széles oemzetiszínű szalaggal kötötték át. A juri ítélete különben a következő. Díjat nyertek a következő tulajdonosok.

Három éves kancza csikókkal.

- I. díjat 5 arany Debreczen városa.
- II. „ 3 arany Altman Gyula.
- III. „ 2 arany Rickl Antal.
- IV. „ 1 arany Juhász István.
- V. „ 1 arany Polgári József.
- VI. „ 1 arany Banyai István.

Két éves kancza csikókkal.

- I. díjat 5 arany Debreczen városa.
- II. „ 3 arany Faragó András.
- III. „ 2 arany Nagy Mihály.
- IV. „ 1 arany Ménes István.
- V. „ 1 arany Möricz András.
- VI. „ 1 arany Gal Ferencz.

Anyakanczókkal.

- I. díj. 6 arany Debreczen városa. Ebből a város 5 aranyat a bizottság rendelkezésére bocsátott díjazásokra.
- II. díj 4 arany Polgári Balint.
- III. „ 3 arany Hegedüs Ferencz.
- IV. „ 2 arany Vilmányi Imre.
- V. „ 1 arany Kertész László.

A város által visszabocsátott 5 aranyból egyet-egyét Zöld Mihály, Balogh József, Magyar János, Szentessi János, Balogh István nyertek jutalmat.

Az urifogatverseny.

A lódíjazás után az urifogat verseny vette kezdetét óriási közönség jelenlétében. Távoltság volt 2000 méter kör. A két fogatnak hatszor, az egyfogatnak kétszer futották körül. A kétfogatu versenyre jelentkeztek Klobusiczky Géza, Dragota Miklós, Udvarhelyi Géza, Szőlősi Rudolf.

I-ső díjat nyert — ezüst dohányzó készlet — Klobusiczky Géza (monostorpályi földbirtokos.)

II-ik díjat — ezüst szivar tárcza — Szőlősi Rudolf.

Az egyfogatu versenyen részt vettek: Vecsey Zoltan, Dr. Szentpáli Béni és Zádor Ervin.

I-ső díjat nyert — ezüst likör készlet — Zádor Ervin.

II. díjat nyert — ezüst cigaretté tárcza Vecsey Zoltán.

A csikós verseny.

A versenyek befejezőül csikós versenyt rendezte a gazdasági egyesület. Tizenkét szalas meptermett hortobágyi csikós legény jelentkezett a versenyre. Kik csak úgy szőren ültek a lóna. Hatalmas karikás lógott mind-egyik nyakába s nagy kongatással biztattak lovaikat a gyors futásra.

Mulatságos epizódokban e versenvőnél bőven volt része a közönségnek. Így például az első futamnal két ló kitört s ép az ellenkező irányba vitte lovasát.

A kör végén pedig két lovas a közönség nagy gaudiumára lova alá került. Díjat nyertek különben a csikós versenyben:

I. díj 2 aranyat Nagy Samuel.

II. díj 1 aranyat Finta Elek.

A vigaszversenyben.

I. díjat 1 aranyat Vad Kapronai István.

II díjat 5 koronát Pecze István.

A versenyek befejezése után a nagy allás alá vonult a társaság ebédelni. Szikszay uram a csárdás gazda nagy igyekezettel fejezték ki, hogy a vendégeket kiszolgálja, a mi sikerült is, noha 280 ember helyett 350 ebédelt a leveles szinben, 180 pedig a lazhornyákba szorult.

Az ebéd alatt R á c z Károly kitűnő zenekara szórakoztatta a közönséget szebbnél-szebb magyar nótákkal.

Az étlap a következő volt.

- Tyukhusleves
- Borju paprikás
- Turós csusza
- Czigánypecsenye
- Bor, asványvízell
- Fekete kávé.

Az ebéd közben aztan természetes megindult a tosztok sorozata. Komlóssy Arthur köszöntötte fel először a vendégeket. Ricl Antal Perczel tábornokot, Bodnár és báró Lehonardi ezredeseket, Perczel tábornok Debreczen váro: vezérémbereit és a gazdasági egyesület, Pap Sándor karczagi közjegyző a vendégek nevében a gazdasági egyesület és annak elnökét Váczy Jánost éltette.

A vendégsereg a lehető legjobb hangulatban mulatott, úgy hogy alig akarta elhagyni a leveles színt még 5 órakor is, a külön vonat indulásakor.

De a hortobágyi szép napnak is végének kellett lenni, s így a közönség valóban kelemes emlékekkel megrakodva vonult az állomáshoz, s onnan Debreczenbe.

H I R E K .

* **Darányi miniszter Karczagon.** F. hó 17-én Darányi földmivelésügyi miniszter Karczagra megy meglátogatni a Debreczenből odahelyezett földmives iskolát. A fogadtatásra nagyban készülnek s mint értesülünk M á r k u s Jenő jóbirú derék debreczeni vendéglistát kérték fel egy 260 terítékű bankett rendezésére, illetve elkészítésére.

* **Új egyházgondnok.** P u k y Gyulát a debreczeni királyi ítélőtábla volt elnökét, ki most Budapesten éli jól megérdemelt

nyugalma napjait. a budapesti ev. ref. egyház tegnap tartott közgyűlésén H e g e d ű s Sandor miniszter egyházi főgondnok ajánlatára egyhangulag gondnokká választotta, Nyomban le is tette az esküt s meg szavakban köszönte meg megválasztását s ígerte, hogy egyházának érdekeit fardhatatlan buzgalommal fogja szolgálni, Utána az egyházközönség nevében Szász Károly a költő püspök üdvözölte az új gondnokot.

* **Dankó Pista Debreczenben.** A magyar nótás, Dankó Pista daltarsulatával holnap este kezdi meg az Angol Királynő kert-helyiségeben előadásait. Az élvezetesnek ígérkező dalestély műsora a következő lesz:

1. Hét országban nincsen olyan czimbajmos (Szöveget írta Gardonyi Géza, zenéjét Dankó Pista.) Karkisérrett-l énekli Török Béla.
2. Piros rózsá, ibolya. (Szövegét írta Pósa Lajos, zenéjét: Dankó Pista.) Harmatos rózsám... (Szövegét írta: B. M., zenéjét: Dankó P.) Énekli Losonczi Etel. 3. Göre G. nótája. (Szöveget írta Gardonyi G. zenéjét: Dankó Pista.) Karkisérrettel énekli: Kertész J. 4. Most van a nap lemenőbe. (Szövegét és zenéjét írta Dankó P.) Énekli Losonczi Etel és Kolozsváry Jenő. 5. Nagy népies egyveleg táncdal. Toroczkói templom tornya aranyos. (Szövegét és zenéjét írta Dankó P.) Mikor még a baj' szom csak egy csipet vót. (Szöv. írta Gardonyi Géza, zenéjét Dankó.) Durbints sógor, taltan lu kend. (Szöv. írta Gardonyi, zenéjét Dankó.) Bujjék kendek a bőrebe... (Szöv. írta Peterffy Tamás, zenéjét Dankó.) A szőlamokat énekli Kertész J. és Lantos István karkisérrettel. 6. Ha meghalok nemsokára. (Szöv. írta Hegyi J., zenéjét Dankó.) Énekli Losonci E. 7. (Nagy népies egyveleg) Maros partján halász kunyhó. (Szövegét írta: Pósa Lajos, zenéjét Dankó Pista.) Bus az golya le van a tó csapóva. (Szövegét írta: Gardonyi Géza, zenéjét: Dankó Pista.) Szólt az Isten, kedves fiam Nőé. (Szövegét írta: Gardonyi Géza, zenéjét Dankó Pista.) A tarkányi leányok. (Szövegét írta Gardonyi Géza, zenéjét Dankó Pista.) Énekli: Lantos István és Kertész József karkisérrettel. 8. Addig érik a gyümölcs a lán, (Szövegét és zenéjét írta Dankó Pista. Ez a világ mi vóna... (Szövegét írta Gardonyi Géza, zenéjét Dankó Pista.) Karkisérrettel énekli: Kertész József és Lantos István. 9. Parancsold meg a csillagnak. (Szövegét írta: Pósa Lajos, zenéjét: Dankó Pista.) — Énekli: Losonci Etel. 10. Volt nekem egy szép csillagom. (Szövegét írta: Pósa Lajos, zenéjét: Dankó Pista.) Hej fosztóka, kukoricza fosztóka. (Szövegét írta: Deák Kálmán, zenéjét: Dankó Pista. Énekli: Losonci Etel Hevesi Juliska, Török Béla és Kolozsváry Jenő. 11. Baka levél. (Szövegét írta: Gardonyi Géza, zenéjét: Dankó Pista.) Énekli: Török Béla. 12. Kanász nóta. (Szövegét írta: Gardonyi Géza, zenéjét: Dankó Pista.) Énekli: Kertész József és Lantos István karkisérrettel. 13. B a r a n y f e l h ő arnyeka fut a tájon. (Szövegét írta: — D a n k ó Pista.) László zenéjét: — D a n k ó Pista.) Énekli Losonci Etel. 14. Kurucz nóta. (Szövegét írta Endrődi Sándor, zenéjét Dankó Pista.) Karkisérrettel énekli: Kolozsváry Jenő. 15. Eltörött a hegedűm, Szövegét írta Bekefi Antal, zenéjét Dankó Pista. Énekli Kolozsváry Jenő. 16. Édes anyámhoz. San-Remo, 1898. január havában. Jaj de nagyon magasán száll lenn az égen a felhő, (Szövegét írta: Deák Kálmán, zenéjét Dankó Pista.) Énekli: Dobó József és Lantos István. Gyönyörű szép tündérország... [Szövegét írta: Szabolcska Mihály, zenéjét Dankó Pista.) 17. Piros rózsza tövéről fakad a bimbó. (Szövegét és zenéjét írta Dankó Pista. 18. Tengőri nóta. (Szövegét írta: Gardonyi G., zenéjét Dankó P. Énekli karkisérrettel Kertész J. 19. Elragadta galambomat. (Szöv. írta Pósa Lajos, zenéjét Dankó.) Énekli Losonci Etel. 20. Biró uram. (Szöv. írta Lampérth G. zenéjét Dankó.) Énekli Kolozsváry Jenő.

* **Tízéves jubileum.** A Bikur-Chólim-debreczei betegsegélyző egyesület f. hó 10-én ünnepelte fennállásának tízéves évfordulóját. Ez

alkalommal d. u. 5 órakor diszközgyűlés tartott, a melyen az egyesület keletkezéséről és tízéves fejlődéséről szóló gondosan kidolgozott és tetszőleg fogadott emlékirat előterjesztésén, az előkészítők és a választmányának az egyesület emelése közlő szerzett érdemei elismerésül jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott. Esti 8 órakor fényes bankett tartott a „Frohner” szálloda ettermében, a melyen nemcsak az egyesület tagjai, hanem számos elkelő vendég is megjelent. A banketten szebbnél szebb felköszöntők mondtak, és különösen Dr. Rózsa és Dr. Kardos felköszöntői igen sikerültek mondhatók. A kántor és énekkara szép ének számokat adott elő, a hymnus pedig az egész társaság álva hallgatta végig. Az estély a legvigább hangulatban éjfélután ért véget. A felülízetések legközelebb közöltetnek.

* **A Debreczeni Zenedében** az 1899-1900-ki tanévet berekesztő közvizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartani: Junius hó 14-én, csütörtökön délután fél 5 órától kezdve vizsgáznak az összhangzattannak valamint a zeneelmélet tanfolyamának növendékei. Junius hó 15-én, pénteken délután 5 órától kezdve; a zongoratanfolyam előkészítő tanfolyamának, valamint közép tanfolyama első osztályának növendékei. Junius hó 16-án szombaton délután fél 5 órától kezdve a zongoratanfolyam közép és kiművelési tanfolyama többi osztályainak növendékei. Junius hó 17. vasárnap délelőtti tíz órától kezdve az énektanfolyam és szavalati tanfolyam növendékei. — Junius hó 17-én délután 4—7 óráig a hegedűtanfolyam növendékei. Junius hó 18-án hétfőn délután 5 órától kezdve a fuvó hangszerek és a gordonkatanfolyam növendékei. Junius hó 21-én csütörtökön este fél 8 órakor a zenede termében vizsgálati hangverseny s jutalomdíjkiosztás.

Debreczen, 1900 június hó 10-én.
Az igazgatóság.

* **Jámbor Ferenc halála.** Debreczen város egyik legvagyonosabb polgára Jámbor Ferenc tegnap délután meghalt. Az elhunyt, ki 85 évet élt, Debreczen város törvényhatósági bizottsági tagja és a református egyház presbytere volt. Temetése ma délután lesz a Mester utcai 36-ik számú ház tól. A Hatvan utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. Béke porára.

* **Eljegyzés.** Schön Mór kereskedelmi ügynök eljegyezte Adler Berta kisasszonyt Debreczenből.

* **Évzáró istentisztelet.** Ev. ref. főiskolánkban az évzáró istentisztelet holnap reggel 8 órakor lesz szokott helyén, a főiskolai imateremben. Tisztelettel meghívom a nagyérdemű közönségünket erre a mi ünnepélyünkre 1900. június 11. Csiky Lajos akadémiai igazgató.

* **Zászlóavatás.** A h. szoboszlói dalárda június hó 24-én zászlóavatási ünnepélyt rendez. Ugy a zászlóavatási ünnepély, mint az ezzel kapcsolatos hangverseny és tánc mulatság Lengyel Imréné urnó vednöksége alatt áll. Az ünnepély lefolyása a következő sorrendben fog megtörténni:

I. Zászlóavatás.

Hely a vározháza udvara.

Kezdeté d. u. 4 órakor.

Sorrend.

1. Hymnus Erkeltől, éneklé a dalegylet.
2. Ünnepi beszéd tartja Zsigmond Sándor dalegyl. elnök.
3. Zászlószegek beillesztése.
4. Jelige, éneklé a dalegylet.
5. Óda, írta és előadja Juhász Sándor áll. polg. isk. tanár.
6. Szózat Egresytől, éneklé a dalegylet.

II. Hangverseny.

Hely: Pavillon vendéglő nagyterme.

Idő: esti 8 órakor.

Műsor:

1. Nyitány.
2. Dalárinduló Lányitól, éneklé: a dalegylet.

Szünet.

4. Balatoni nóták, Gaál Ferencztől, éneklé a dalegylet.

5. Mi volt nekem a szerelem, Fortuner E.-től, előadja: dalegylet.

III. Táncmulatság.

Belépti jegyek csak a hangverseny és táncmulatságra váltandók és pedig; személy jegy 2 korona, családjegy 5 korona. Jegyek előre válthatók; Körner Béla ur kereskedésében, Alexy Sándor és Grósz Nagy Ferencz urak gyógytáiraiban. Felülízetések köszönettel fogadják és hirtalpig nyugtáztatnak.

A befolyó tisztajövedelem a dalegyleti működőkar szatmar-nemeti kirándulása költségeinek fedezésére fog fordítottatni. A rendező bizottság.

* **Folyóheti bűnügyi végtárgyalások** 1000. évi június hó 13-án szerdán Székely Sándor ellen zsarolás büntetéseért, Balogh Sándor ellen erőszakos nemi közönség bűntetteért s vétségért. Junius hó 15-én pénteken Maradi Bálint ellen lopás bűntetteért. Ugyanaznap ítélthetők.

* **Ez is társas összejövetel.** Párizsból telegráfozzák: A párisi orvosoknak tegnapelőtt társas összejövetelük volt, a melyen nagyon izgalmas jelenet játszódott le. Ott volt a többi közt Pazzi hírneves párisi orvos és a francia szenátus tagja, a kire náluk is sokan omlekezhetnek abból az alkalomból, a mikor a Leseps-társasággal is járt Magyarországon, a kihez egészen váratlanul odalépet Deroulé orvos, Devilliers s így szólt:

— Nagyon örülök, hogy fönt itt találom, mert megakarom önnek mondani, hogy gazdaság volt öntől Deroulé-et elidéni, miután az esküdtek felmentették.

Erre a következő párbeszéd fejlődött ki köztük között:

Pozzi, Ugyankérem, hagyja el itt a politikát!

Devilliers: O nem, egyenesen azért jöttem el, hogy önnek megmondjam, hogy a szenátusban tanúsított viselkedése gyalázatos, nyomorult, volt!

Pozzi: Ugy látszik, ön megbolondult!

Devilliers: Ismétlem, hogy ön nyomorult gszember és valamennyi ujságnak el fogom mondani!

Pozzi erre párbajra hívta Devillierst.

* **Meghívó.** A debreczeni jogakadémia hallgatói által segélyegyletük javára 1900 évi június hó 20-án szerdán a nagyerdei Dobospavillon helyiségben rendezendő zártkörű MAJÁLISRA. Családjegy 6 korona. — Személyjegy 2 korona, Jegyek előre válthatók: Szent-Királyi Tivadar és Zádor Lajos urak üzletében.

* **Fodrász segédek nyáritánczvizsgálma.** A debreczeni fodrász segédek június hó 17-én jótékonykezelt mulatságot rendeznek a Margit fürdő dísztermében. Mulatságuk előre láthatólag sikerülnek ígérkezik mert a figyelmes rendezőség fáradságot nem ismerve, miudent elkövet, hogy az ott lévőknek egy kellemes estélyt biztosítson.

* **Felülízetések.** Az iparos ifjak által rendezett műkedvelő előadásor felülízetek: Mihálovits Géza 10 kor. Dr. Wolaffka Nándor, dr. Kola János, Mayer Emil, G-bauer Károly

4—4 kor., dr. Derakassy István 3 kor. Kiss Áron, Koutsek Géza, Podolczky Béla, Henke Oszkár, Viski Sándor, dr. Király Ferencz, Materny Lajos, Stern József, Wolaffka Antal 2—2 kor., Wacha Róbert 1 kor. A nemes szívű felülízetők fogadják a rendezőség hálás köszönetét. Boross Mihály.

* **Magyarok és Horvátok.** Veress Sándor az Operaház volt énekese, mdstacóban daltársulatot szerzet és azzal járja a vidéket. A társaság most Nagyváradon működik, a hová Lussinpicc-loból érkeztek; de utközben ugyancsak izgalmas utikalandban volt részük Fiuméből jövet. Éjszaka érkeztek a fuzinei állomásra, a hol egy csomó horvát uriember akart a zsufoltjúkupeba szállani.

— Itt nincs hely, mondotta a kalauz, mire a horvátok rögtön méregbe jöttek és egyikük rá kiáltott a vasúttársra:

— Betyár magyar, kinek akarsz te parancsolni? Azerl is id szállunk be!

— De mikor itt egy hely sincs!

— Hogy mersz itt magyarul beszélni? kiáltották erre a horvátok és félrelökték a kalauzt, beszóultak a kupeba, folytató szidva a magyarokat. Az utasokat ez az erőszakoskodás, de kivált a szitkozódás kihozta a sodrúkból és le akartak a magyarfaló horvátokat szállítani. Valóságos réres verekedés tamadt a vonaton a miből Veress Sándor is hősiesen kivette a részét, a kinek tudvalevőleg éppen olyan erős az ökle, mint a hangja, A verekedésben horvátok közül többen súlyosabb sérülést is kaptak, vegre is a csendőrök avatkoztak a dologba, a kik nagynehezen rendet csináltak s a verekedést kezdő horvátok közül néhányat le is tartóztattak. A vonat a különös utikaland után csak 15 perc késéssel folytatta utját.

* **Díjlövészet,** 1900. június 10-én tartott lövészet eredménye a következő: díjat nyertek: Legjobb mélylövészes Baum Miksa 4 koronát. Legtöbb körrelövésessel Tóth Ferencz 4 koronát.

* **Jókai Párisban.** A magyar költők ez idő szerinti fejedelmét, bajos ifju nevével most Párisban időz, nagy ünneplésben részesítik a francia főváros hamar hevű előkecsései. — De kijut a dícsőségéből nemcsak neki, hanem a feleségének is, kiroi következő írt a párisi „Fronde” cz. újság, melyet kizárólag asszonyok írnak, valószínűleg libatollal:

„Noha még igen fiatal, mégis impónál a megjelenése. Termete hatalmas, szoborszerű idomokkal. Várai föl egészen szépek, pompás nyakán sűrű fekete hajerdőtől beárnnyékolt kifejezésteli fő ül. A keke-zöld szemek néz-mély, bájos és megkapó. Orrának vonaljai finomak és ami a lépét összhangzatosan széppé teszi, az fókpen a csoda ato-an delikát száj, amelyből kedvesen ragyognak ki a gyönyörűen elrendezett, vak tóan fehér fogak.”

Szinte bihetetlen, hogy ezt asszonyi kéz írta volna.

* **A Ki még nem ujitotta** meg nálam vásárolt osztály sorj-nyet, ezuton figyelmeztetem, hogy a huzas holnap lesz és meg má estig lehet ujitani. Kiváló tisztelettel Schwartz Daniel a Bika épületében.

A régi kórház és az új nyavalya.

Írta: Gondy Károly.

A régi Debreczennek volt egy ispotalya, hol a város elaggott polgarait istápoják és egy kórházba, hol többnyire az idegen betegetek gyógyítottak, tehát kor- és kórhaza.

A kórházat most hon ották; eltűnt a földszinéről. Helyette épült kottazs rendszerben illetőleg rendszertelenül az új a vigadók

során: a nagy erdőre indulunk a »memonto mori« kapuján!

Nem áll már az ősi ház; nem türtö mar a kulturláz. Egész lázban, hideg lángban halad a világ... mit neki már a szurok fáklia világ?

Szurkolt eddig és szurkolt talán tovább, hiszen aszfalton jár most a sok beteg báb! Le ünt a föld színeről a korhadt alkotmány; karbol, vitriol, petrol, fenol vitte a fene őt, legyőzte a medicinas jaszolt, a gyáz olt.

Csak kapufellaja áll még, mióta bomlokara vázna a feliratot: Feltamadunk! Belülről, mint a temetőben emelkednek a rendezett es rendezetlen teglahalmok. Talán csak nem eladók?

Ez a sok beteg csrázó rom, salétrom, mit felvesz majd az új otthon!... A romok telejében kiterített akácfa megcsokitva itt haldokolnak, utolsó kenetet, temetkezést itt hiába várnak; ha csak idővel koporsóvá nem válnak!... Egész szoba padozatok élők hatahoz dőlve, egefe fordulva sekiért kiáltanak: visszahangozzák a sok jajve-zékelest, a sok utolsó szót, mit alattuk a föld elnyelt. A halottas kamra helyen egy magas, vaskos akác törzs hajol megtörtén: ez a névtelen halottak megnőt faja, mely mutatja, hogy a feledecs lagypontja, mily magasra hoga! Be jó hogy regen nem érez, kinek egykor itt a fejfaja.

Talán sehol sem járunk oly nyugodtan, mint a temetőben. Mindenki azt hirdeti: Itt nyugszik! De a sok jeltelen, hol nyugszik? Itt, itt es nem ott, vagy ki tudja nem legott, harmad magaval tarsasagban, a földalatt viláam omnibuszaban.

Itt a romok között a pernyés tisztason a romboló munkások talán delben szalonat sutítottok? Nem. Nagyon jól emlékszem, itt a szük, büzös gangon öt beteg asszonyt olvastam számaagyon. Siralom, számalom; dohos, szurosalom! Mit is er a sok drága gyógyszer, ha sok belőle napjában az egyszer? Urak, högyek! a kilenczedik patika helyett inkább egy állandó Nepkonyhaak adjaok helyet.

Sokszor elsétáltam itt a kórház menten; nyaron felesleges volt itt a Napl-menet; fenyetől a naddfeles halottas kamra mily sötét lett! Jégverem és napsugár! Igen, az ingert az ellenetek adjak: festői a nyomor, ha arany talon leladjak.

Műveszi szemmel végig tekintve a szomorú muliakon, mi sem borzasztó. Mucius Cevola kezét egő lángban; Cleopatra vagy Laokon mardosó viperát, mily hideg verrel szemleljük a muzeumokban?

En e kis tanyát arkával, keskeny hidjával, naptörő akaczaival mindig regenyeknek találtam. Nem csak a Nap, de a nyi élet-nap leáldozása tette emlékezetessé: annyi kor es kör egy fedel alatt! egy regenytárnak fele meg. Jól esett családias külsejű, piczinsége ellentetlen a nagy városok kaszánya szerű kórházival. Hat itt nem egyformán rang kulombseg nélkül szenvednek? Nem; osztalozva vannak, hogy ne gyűjűn a sóhaj; hiszen enni, inni, aludni egyikőjük sem tud. Legfőjebb a kiszolgáltatban van elterés. A szegény ut is szegényebb, pedig itt jobban ráferne a gondozás. Hiszen a szegény kőműves vagy acs, kivel életében most először megereztete a sors a »magas állás« atkat: ketszeresen szenved, mert övéi otthon eheznek. Ha gyogytjatok az apát, az elszakadt családról meg ne feledkezzetek.

Rossz kertészek! mit ér nektek a gyümölcsfa, ha a virágját elhanyageljátok?

A kórház dióhejban nem is oly megdöbentő látvány, csak az bizonyítja hogy a jó gazda otthon ápolja jó cseledjét, bot-gen sem tasztja el magától, kivált ha már husz éven túl van a háznál. Cseled: család, a család munkástagja.

Nem olyan cseledecség volt hajdanában mint most, melynek esemeteit a közvetítőben nevelik, itt nyeri elemi kiképzetetést, a családág karára és viszelver, Inni, olvasni, a nagy állam szájkodas daczara, most sem tudnak, de annal jobban értik a pénzolvasast és fojszámolast.

Nagyon helvesen jegyezte meg Heg dús Sandor miniszter mint a je, hogy: a jó cseledet a háznál nevelni kell. Ne fogadjunk de ne neveljünk házi szokásainkhoz alkalmazható jó cseledet,

Fogadjuk be illő szeretettel házukba ápoljuk mint gyermeküket és az árva olcsó és halas munkasunk lesz.

De mi nem úgy teszünk. Mi ugyszólván kötéllal és pányvával fogdoszuk a szolga személyzetet a közvetítők méneseiből, persze hogy aztán nem bírjuk a vad csikókkal, ha a házi kötőféket a nyakukba illeszthetjük.

Igaz, hogy úgy elvetve még most is a falusi arvakat kajtatjuk, mert olcsó, még hozza romlatan, no aztan egy kicsiny — tudatlan is, így egészen házi szokásainkhoz idomíthatjuk. Igen am, csakhogye e specziális házi ügybe a közvetítő főintézőjének is van beleszólása.

A jó viseletű cseled tulajdonképen az ö leltározott kincse, melynek kamat gyümölcsét minnél gyakran ő maga elvezi es evenkent letarolja az arany járadékot. Bizony nem szaporodna el úgy a sok közvetítő intézet ha csak minden pünkösdkkor változna meg a cseled.

Ezeket tudva annal inkább kellene jó bánásmóddal magunkhoz edesgetni a bekerült gyermek cseledet. De a mi türelmetlen háziasszonyaink nem úgy tesznek, nem nevelik nem tanítják, ha ügyellenkedik p. poharat tör azonnal elesapják. A serdülebb koruak erkölcsével nem törődnek, vasárnapi kimenőit nem ellenőrzik, de még a felszaporodott homijaert felelősségre sem vonják. Minden legkisebb kárt a kicsiny bereből kifogják és nem gondolnak arra, hogy kipótolhaja azt busasan később ragaszkodásával, hűséggel és ügyes segevel, es meg kiérdemelheti jóltevéjének háajat. Minden emberben, úgy affatban, is van hálazert, de nem szabad azt oly koran kiölni sőt alkalmat nyujtani annak a drága erzt kifejlészté-ere.

Nem csoda ha cseled így elkedvetlenítve, a házon kívül keresi a jó szót, a vigaszt. Így kerülnek lassan a mosonók szappan sikos hárljába, honnan csak egy ugrás a XIII. zóna. állomás. Innen már nehéz a visszatérés... a pavillon kórház körüli nagy a kiterés!

A kórház nyomasztó legköréből a legkiszabadulva, csak hamar visszakerül a páciens az intézetbe, hol nem kesnek új otthon szerezni a lebelyegezett facétkodó számára. — Közei viszonya, es biztos menedéke révén, most már bátrabban mozog es szabadabban inteti sorsát. Nem sokdt tűr az ujonnan elhevezett. Éj idején kilopózik a hazból. Enziumba siet, hol a tanczban tüdejét lobbasztja es bünei bélyegét a házon kívül szaporítja.

Hat most miért fizessen érte a gazda heleg ápolási költséget, ha nem a rendes házi munkájában, de az Elizium padozatján zedte fel a baját? Hat a cseledet, teljes elátása es jó bere mellett, nem lehetne mint az iparos segédt betegsegélyzőbe kényszeríteni? Ha már balba, selyem ruhára, legényre es tudja Isten mire tud költeni a vászoncseled; bizony a maga bajára is fére tethetne valamit.

Az az ismert, keblünkhez lapult kék adó könyvünk a legujabb kiadásban ha om új rovatval szaporodott. Egyike a »betegápolás« czimen szerepel, a még két nevezetlen valószínű a választás után kapja a »kimondhatatlanat.« Uraim! már sok lesz a rováson; mikor törünk már?!

Mily könnyelműen is engedik a kormányosok a kormány hajót úgy a Széll nek? Persze szenajuk rendbe gereblyeik, meg a választás előtt sem fének. Kis kórház kis bajt, nagy kórház nagy bajt hozott a városra. Ha a város már minden telhető módon segélyezi nyomorultjait: akkor az országos kivetésnek nem volna helye sem rendje. Ez már csak nagy igazságtalanság, sőt oly z arolás, a miért más ország a kormányát vád alá hely zne.

Ej, mit is firtatjuk örökké az egyes képviselők összeérhetlen égét: hat összefér a

magyar jellemmel, polgáraitig fosztogatni? — keressük a szálkát és nem látjuk a kormány testen a vastag gerendát? Hát nem jogtalanság, kvalifikálhatlan merészség, hogy azon szegény is fizessen, ki soha cseledet nem tart es csak maga magának szolgája. De még mily absurdum hogy: az orvos is fizessen a betegért, esetleg gyogyításáért. Hát ez nem egyenesen »jövödelmi adó« szaporítás? ... Csak az nem fizet, ki a költséget okozza?

Ah csitt! Van talán a miniszternek is kedvelt szoba cziczusa, ki úgy bánik a legényvel, mint a macska a egérrel.

Kórházak, zaoghazok, dologházak es egéb házak viruljatok! Talán nincsen is már messze hogy: ti intézetes intézők piruljatok.

A kísérlet vége.

Ha az asszony már öregabb lett, ki van téve az öregeséggel járó veszedelmeknek. Mindenféle természetű bajbanja ilyenkor a szervezetét s ezért szükséges, hogy erős es ellenállásra képes legyen. Keil, hogy a ver tiszta legyen, szervezetében minden rendszeresen működök, hogy minden bajt szerencsésen elkerüljön. De fájdalom, közülök sok gyönge kedvezőtlen egészségi. Nemelyek folyton betegeskednek, másokat a sok gyermek es gond viselt meg. Nem szabad addig varni, míg a baj komolyabb lesz, hanem előrelátással oda kell törekedni, hogy bármi aron is erőt gyűjtsön es így a betegség le ne verje a lábáról.

Bacqué ur, ki földbirtokos Sényestiben (Masd' Agenais, Lot-et-Garonne), beszéli nekünk 45 éves anyjának esetet, ki különféle rosszul étek után komolyan megbetegedett.

Agodott anyjának beegsége miatt s így a Pink-pilula legjobb es legerjedtebbveregenator használatát kezdte meg vele. S így ő is elérte azt az eredményt, amit már mások is elértek a vérszegénység, általános gyengesség, láz, gyuladással szervi idegbajoknál, szóval anyja teljesen egészséges lett.

— Anyám, írja ő, nagyon beteg lett, nagy gyengesség vett rajta erőt, minek következménye gyakori ideges roham lett, a mi teljesen egyöngölte. A Pink-pilulát kezdte használni s hat doboz után boldogan láttam, hogy régi egészsége visszatért. Ujra megkezdte szokott munkásságát es azóta semmi se zavarja egészségét. A pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyogyasztárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. es hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: **Török József** gyogyasztárban, Budapest, Király-utca 12.

Fölmentett gyilkosok.

— Két esküdszéki verdikt. —

Az esküdszéki intézménynek sürűen jelenkeznek azok az esetei, a melyeket még életbelépte előtt löre jövöndöltek: a mikor a tizenket polgar olyan gyilkosokat, a kiket a régi bíróságok suyosan elítelték volna pszichológiai okok alapján, fölmentett.

Most két ilyen, módöfölt érdekes fölmentő verdiktrol ve-zünk táviratot:

(Bo-szu a feleségért.)

Az egyiben a satoralja-ujhelyi esküdtbíróság itélkezett.

A vádlott Szabó Ferencz mozdonyvezető volt, a kinek feleségén Stefanovics Lajos mozdonyvezető erőszakot követett el. Szabó a mező-laborczi állomáson kérdőre vonta Stefanovicsot, a ki a dühöngő férjnek pofonnal felelt. Szabó erre kést rantott és agyonszurta Stefanovicsot.

Szabó, a ki rendkívül szimpatikus, szanandó ember, beismerte a gyilkosságot. Kihallgattak harminczhárom tanút, a kik mind a vádlott ellen vallottak.

Az esküdtbírótság többsége a vádlottat fölmentette. A közönség lelkes éljenzessel fogadta a fölmentő verdikt kihirdetését.

(Bosszu a testvérért.)

Pancsován Grosics Lázárnak nővére, Zsófia viszonyban volt Petrov Miklóssal. Egy ideig boldogan ment a viszony, de azután a leány panaszkodni kezdett a bátyjának hogy Petrov kizsárolja, üti, vérig veri s utoljára ott is hagyta.

Grosics megakarja bosszulni a nővérét; fölkereste Petrovot és úgy megverte hogy meghalt.

Az esküdtbírótság Grosicsot fölmentette.

Madár védelem.

Irta és előadta az állatvédő egyesület közgyűlésén

Herman Ottó.

Folyt. és vége.

Látom, hogy önök nem tartoznak ama delnők sorában, a melyek, — különösen napjainkban — mindég eszembe juttatják James Fenimore Cooper indian regényeinek törzsfőnökeit. Valamint a vadak, úgy delnők is rettenetesen megcsönkített madártelemekek rakják meg fejüket, nyakukon pedig vadállatok lenyuzott bőrét, fejestül, mindenestül viselik.

Hogyan fordulhataék én ezekhez a kis kékczinke érdekében, melynek egyetlen családja huszonnégy millió káros rovárnak vesztét jelenti; mely apróka társaival szövetkezve megvédi a kertet, az erdőt, az erdő és a ligetet a pusztulástól; oly szorgalommal és szemességgel, a minő embernek és eljárásának nem adhatott, mert lehetetlen! Hat ezekhez hiába fordulunk!

De önökhöz és az Országos Állatvédő Egyesület egyeteméhez bizodalommal fordulok, mert tudom és érzem, hogy itt szavam nem lesz a pusztia kiáltó szava.

Azonban egy percig sem ámitom magamat és a tisztelt közgyűlést avval, hogy bármi mozgalommal eldöntjük a madárvédelemnek nemzetközi feladatait, a melyeknek megoldásán a nemzetközi diplomácia legfinomabb elméi egy negyedszázad óta hiába fáradoznak.

Nem; erre mi mint egyesület — sőt mint kis számú nevezet — eszközzel és hatalommal nem bírnok.

De ez mégsem jelentheti azt hogy a madárvédelemről lemondjunk — semmiképpen sem.

Mi megfogjuk védeni a hasznos madarat az igazság és könyörületesség szent nevében, legjobb érületünktől indulva, saját hatáskörünkben és nem kérdezve; mit csinálnak mások?

Évvel pepig előttünk áll a kérdés: mivel és hogyan fogjunk a védelem berendezéséhez.

A midőn a feleletet kerestem, felötlik emlékezetemben egy láncolat, mely néhány évvel ezelőtt mélyen meghatott.

Spanyolország ismét vonaglott. Barcelona anarchistái tömeges gyilkolásra vetemedtek; a kormány elnökét hitvese oldalán terítette le a gyilkos golyója; Cuba szigetén a legkegyetlenebb polgárháború robbant, a tömeg pedig a vertől csepegő bikaviadalban kereste gyönyört.

És ekkor valami váratlan, meglepő dolog történt, mi úgy jelent meg a véres dülködés közepett, mint valami földöntúli engesztelő látomány.

Donna Christina régenosó saját és kis-korú fia, Don Alfonso — a király — nevében örvényt szerzett és bocsátott ki, mely a kis madaraknak és fészkeknek védelmet rendel el, a mely azt is meghagyja, hogy minden iskola aajtára táblacska szegezendő, a mely a madár és fészke védelmét a gyermekek jószívűségére bizza!

Milyen tisztelt közgyűlés! Ez a kulcs, a melylyel megnyithatjuk a jobb jövőt! Ez, vagy semmi!

Ba gátat vállalkozás tölem és bárkitől azokhoz fordulni, kiknek szíve éppen csak egy hatalmas izom, a mely a verkeringést idézi; a mely izom lüktetésére már nem gyakorol érezhető, elő hatást az, a mit az értelem szépnek, nemesnek, rutnak vagy bűnnek tart és bizonyít; de egy érzés igenis: a rideg önzés, mely nem ismeri felebarátját, emberbarátát, csak saját hasznát és egyebet semmit; mely ezért a haszonért megtagad minden nemesebb érzést és képtelen az aidozásig, a könyörületesség fölemelkedni.

Hát hogyan emelhetnék szót a könyörtelenekkel szemben a kis madarak védelme érdekében?

De e nemes gyűlés előtt fölemelem szavamot, mert hiszen az állatok védelme az a kapocs, a mely a testületet egybefűzi, cselekvésre és aidozatra, önmegtagadásra és faradozásra serkenti.

Nekünk cselekvésünk legjavával mindent el kell követnünk, hogy a madárvédelem eszméjét bevigyük az iskolába s ott valami állandó intézmény alakjában iparkodjunk reahatni a még romlatlan, alakítható gyermek lékületére. Egyedül ebben látom én egy jobb, ebbika tartalma szerint nemesebb jövő biztosítékát.

Valamennyi intézmény között, a melyet ismerek s a melyet a magyar szemlélet-sajátosságával egybevettem, ream az Észak-amerikai Egyesült államoknak két remek és folyton fejlődő intézménye meggyőző erővel hatott.

Az egyik a »Madarak napja« — Bird day —, a másik a »Fak napja« — Arbor day — intézménye, melynek értelme ime ez.

Az Egyesült államok minden iskolájában évenként egy nap kizárólagosan a madaraknak van szentelve akként, hogy a tanító azon a napon, tanítványainak felfogásához mérten, szép és beható előadást tart a madarak életéről, jelentőségéről a természet háztartásában, az ember gazdaságában, de lékületében is.

Önök velem együtt jól tudják és érzik, hogy a kép, a melyé az eresz alatt fészkelő füstifecske családi élete nyújt, a jó októnak biztos eszköz arra, hogy növendékeiben a legnemesebb ösztönöket érintse, fakasza s így irányt adjon a gyermek föleszmelésének abban a zsenge korban, a midőn a családi élet bensősége hatása alatt áll, vagy ennek befogadására lefogékonyabb.

És ugyancsak minden iskolában az évről egy bizonyos napja a faknak van szentelve. E napon az oktató a fak jelentőségét fejtegeti, a suly azonban arra van fektetve, hogy minden gyermek valamely alkalmas, kopár helyen egy pár csemetét üttet el, mely azután magával a gyermekekkel növekszik, így a gyermek lényéhez fűződik.

Nekünk tudnunk kell azt, hogy gazdálkodási rendszerünk átalakulásával jart egy fa-és bokorirtó korszak, a melynek következménye az volt, hogy számos hasznos madár elvesztette a fészkelésre való alkalmat s akkor elmaradt a madarak és fak napja behozásának szép intézmedye egymást egészítik ki a madárvédelem és szaporítás javára.

Es gondoljunk csak faivaink nagy részének disztelenségére, parlagon heverő helyeire, melyek mérges, maszlagos szírommal, Datura stramonium, embert, állatot kinező szerb tövissel — Yanthium spinosum — vannak borítva s melyek annyira elektelenítők. Gondoljunk e dudvasok helyén vigan növekedő facsemetékre, melyeknek gondozása azokra a gyermekekre van bizza, a melyek a »Fak napján« ültették azokat és előttük áll az intézmény egész nemességével, ove ő hatásával.

Legyen immár szabad, mélyen tisztelt közgyűlés, hogy előadásomnak kifejtett tanúságomból két indítványt merithessenek s annak elfogadását kérjem.

Az egyik indítvány czélzata az, hogy azoknak, a kik a madárvédelem ügyet az ország különböző pontjain fekarolni hajlandók, legyünk annyiban segítségükre, hogy nekik az erők egyesítéséhez szükséges alapszabálytervezetet nyujthassunk, a melyet tehát ki kell dolgoznuok.

A másik indítvány azt czélozza, hogy a »Madarak« és »Fak napja«-ra vonatkozólag dolgozzunk ki egy alapos emlékiratot, a melyet illetékes helyen bemutatthassunk és az eszme megvalósítását kérhessük.

Jól tudom én, hogy ily fontos eszméknek dekr talása lehetetlen ott, a hol életök föltételei nincsenek biztosítva. A memorandumon túl nagy munka var reánk, mert nem mind-n oktató alkalmas arra, hogy saját tudásából merithesse a vonzó, különösen pedig a gyermek felfogásához mért előadást. Majd azon kell lennünk, hogy a két kedves napra szánt alkalmas előadásokat kiteremtsük, elérjessük s így könnyítsünk a tanítón és biztosítsuk az eredményt.

Ez ma már lehetséges is, mert látjuk, hogy van ak kormányférfiaink, a kik ily eszméket táplálnak, azoknak felteteleiről gondoskodnak.

Előttünk van az Erzsébet királyné emlékére ültetett fákkal elért eredmény és az az ékes könyv, mely Magyarország madarait ismeretve, kiterjed azoknak védelmére is.

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai tudják, hogy én ez általam fölvetett eszmék szolgálatában állok van akaratom és bátorságom, ha kell az előlélettel szembeszállani és szeretem a munkát...

Szívből köszönöm kegyes türelmüket.

Nyilt-tér.

Minthogy a tavasz előrehaladásával csecsemőt, gyermeket és felnőttet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-FORRÁSUNK

vizének használatát ajánljuk. Egyrészt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóviz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezetszerként szerepel, más részt mert dus szénsavtartalmánál fogva specifikus óvószer is a tífus, cholera és a gyermekek tífoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehez járul még, hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e viz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglevő gyomor- és bélhurutot gyermekeknél és felnötteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavánál fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinél pedig nélkülözhetetlen, hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva

Kedvelt borviz.

A mohai Agnes forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógyszertárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Értesítés.

Tudatjuk m. t. vevőinkkel, hogy debreczeni üzletünkkel végleg felhagytunk, kérjük adósaikat, hogy hátralekaiikat csakis Miskolcra címünkre küldeni sziveskedjenek, mert Debreczenben senkit sem hatalmaztunk fel az összeg behajtásával.

Miskolcz, 1900 jun. 10.

Szántó Mór és Társa

férfi szabó üzlete.

500
1900 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 1293/2—1900. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Brunner K. és társa részére Törő Mihály debreczeni lakostól 332 korona 70 fillér tőke, ennek 1899 évi október hó 12 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 62 kor. 40. fill. perköltség erejéig 1900 évi márczius hó 26 án bíróilag felül és lefoglalt és 2150 koronára becsült butorok és cséplő garnitúrából álló ingóságok **1900 évi június hó 18-án délelőtt 10 órakor** kezdetét vevendő és Debreczenben Kórház utca 5. sz. a., Ujfalussi János foglaltató javára is megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet igérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1900. évi május hó 6-án.

Bódogh Zsigmond,
birói kiküldött.

Üzleti könyvek,

esinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben.

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltőket és

diszített női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszített
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.